

Økoturisme redder regnskoven i Costa Rica

Skrevet af Julie Gerup, Roskilde Gymnasium

Figur 1. På billedet ses en egnabe. Figur 2. På billedet ses et træ med brætrødder, brætrødderne går ikke langt ned i jorden, men står ovenpå og hjælper træet med at holde balancen i stormvejr.

Costa Rica ligger i Mellemamerika (tropisk klima) og er et land på størrelse med Danmark. Der bor ca. 4,3 mio. I Costa Rica har de valgt ikke at have noget militær og bruger i stedet pengene på bl.a. uddannelse af børn og unge. De har dog en del politi i landet, som bl.a. kæmper med at forhindre narkosmugleri igennem landet. To tredjedele af befolkningen bor i hovedstaden San Jose. 27 % af Costa Rica er nationalparker eller fredede områder, som alle består af regnskov. I Danmark har vi til sammenligning kun 10 % skov og en meget lille del af den er fredet. Lokalbefolkningen og regeringen i Costa Rica har fundet ud af, at det er mere bæredygtigt, og at man kan tjene penge på økoturisme i stedet for at fælde regnskoven. I Costa Rica regner det ca. 6-7 m om året, mens det i Danmark kun regner ca. 70 cm om året. Klimaforandringerne rammer også Costa Rica, hvor det bl.a. går ud over regnskoven i bjergene. Klimaforandringerne påvirker planter og dyr, fordi de får mere regn nogle steder og mere tørke andre steder, end de er vant til. Vi rejste rundt sammen med 8 andre biologer. Formålet med turen var at få mere viden og opleve regnskovens dyre- og planteliv, og at få mere viden om, hvordan man kan bruge regnskoven uden at ødelægge den.

Fundacion Neotropica

Vi besøgte en speciel organisation som hedder Fundacion Neotropica. De satser på at samarbejde med befolkningen og regeringen og derved få regeringen til at indse, at det er mere bæredygtigt at bevare regnskoven i stedet for fx at

bygge lufthavne eller lave plantager: Altså fælde regnskoven.

Neotropica inviterer skoleklasser til undervisning om regnskoven og holder efterfølgende festivaler, hvor eleverne får til opgave at fremlægge om regnskoven for deres forældre.

Neotropica sørger også for at elever hjælper til med at plante mangroveplanter ved kysten, fordi mangroveskoven er ved at forsvinde. Hvis mangroveregnskoven forsvinder, vil havet æde en stor kyststrækning. Mangroveregnskov er træer der står i tidevandszonen og kan tåle at blive udsat for både saltvand og ferskvand. I Costa Rica er der 7 forskellige mangrovearter, og eleverne hjælper med at udplante 4 forskellige arter og får undervisning om mangroveregnskov.

Vi boede på Neotropicas feltstation. Deres overskud går til de projekter Neotropica støtter og har alle med regnskovsbevarelse at gøre.

Neotropica uddanner også lokale guider. Vi havde en lokal guide til at vise os rundt, og en af dagene lejede vi en speciel guide, han lyttede sig frem til to pilegiftfrøer og en masse andre dyr. Han bliver hyret ca. hver anden dag til at vise rundt i regnskoven, fordi han er rigtig dygtig. Han har lært sig selv engelsk over 10 år. Hans kone dyrker grøntsager og passer deres køer og høns. Han og hans familie lever hovedsagligt af de penge han tjener på at være guide.

Figur 3. På figur 4 ses to endemiske pilegiftfrøer, denne slags findes kun på Osahalvøen i Costa Rica, ikke andre steder i hele verden.

Vi mødte nogle, der tjente penge på at vise folk rundt i deres hjertepalmeplantage, sønnen var uddannet guide af Neotropica, han fortalte om hvordan de dyrkede og høstede plantagen uden brug af pesticider. Turen endte med at de bød os på mad af palmemarv og hjemmelavet limesaftvand. Det smagte godt. De tjente også penge på selve plantagen. Moderen, som hedder Eida Fletes stod også for en nat-insekttur. Eida er også uddannet gennem Neotropica.

Figur 4. På billedet ses en 'tailless whip spider', som blev vist frem ved natinsektturen.

Et andet sted var 5 familier gået sammen, så da vi besøgte dem, blev vi vist rundt i regnskoven på en sti, der var 5 km lang. Vi blev vist rundt af sønnen, som var guide uddannet af Neotropica. Vi så bl.a. fodspor af en ozelot (et rovdyr i kattefamilien) og nogle sjældne fugle, bl.a. en manakin, en fugl som er kendt for at moonwalke som Michael Jackson. Bagefter fik vi mad de selv havde dyrket. Så som turist kan man købe en hel 'pakke', og intet i den pakke kræver at man fælder regnskov.

Tirimbina

Tirimbina er en anden organisation, der går ind for at bevare regnskoven, og de har købt og ejer ca. 345 hektar regnskov. De bruger bl.a. regnskoven til at vise turister rundt i, og stjerne fører kun en tredjedel ind i skoven, så der er store dele af regnskoven, der står uberørt hen. Tirimbina har også lavet to broer højt oppe i trætoppene, og den ene er den længste i Costa Rica.

Figur 5. Canopy walk i 20 m's højde i Tirimbina.

Alt deres overskud går ubeskåret til regnskovsbevarelse og uddannelse af folkeskoleelever. Studerende fra universitetet i Costa Rica og fra andre lande kommer også til Tirimbina, hvor de får lov til at forske i Tirimbinas regnskov. Tirimbina samarbejder også med lokale biologer.

En af dagene tog vi på chokoladetur og fik vist, hvordan man laver rigtig kakao.

Sea Turtle Conservancy

Sea Turtle Conservancy er en frivillig organisation (en del af dem der arbejder der, gør det gratis), som går ind for at bevare havskildpadder, det er lykkedes dem at frede 28 km på land, så skildpadderne ikke bliver hugget, når de kommer op for at lægge æg, eller at æggene ikke bliver hugget af lokalbefolkningen og spist. Alligevel er der nogle, der kommer om natten ude ved kysten, de læsser skildpadderne op på deres båd, og sælger dem (som skildpaddekød). Det foregår ved at nogle løber inde på stranden og vender skildpadderne om. Senere kommer de tilbage i båd, trækker dem op i båden og sælger deres kød. Vores guide fortalte os om, hvordan hun havde været nede på stranden tidligt om morgenen og havde set 12 skildpadder ligge på ryggen, hun havde sammen med de andre skyndt sig at vende dem om.

Det der truer skildpadderne, er mennesker, der enten vil have fat i kødet, æggene som er en delikatesse eller deres skjolde. Der er også mange skildpadder som bliver fanget på langliner der er beregnet til hajer. En anden trussel er plasticposer, som de spiser, fordi de tror det er vandmænd. De små nyklækkede

skildpadder bliver også snydt af lyset fra byerne om natten og kommer til at følge lyset i stedet for månen og ender i byen i stedet for havet. Endelig truer også forurening af havet skildpadderne. Klimaforandringer er også en trussel, for hvis verdenshavene stiger, vil der være færre strande, som de kan lægge æg på.

Figur 6. Grøn havskildpadde lige klækket, 10 cm stor og på vej ud i Det Caribiske Hav.

En frøpark

Vi besøgte en frøpark, som ejes af far og søn, som begge er lokale biologer. De opdrætter en hel masse fårekylinger, og så sætter de dem ud i nogle beholdere, så der kun kan komme en ud ad gangen. De har også anlagt 8 søer, og søerne samt de mange fårekylinger der virker som foder, lokker frøer til. Vi så 8 forskellige arter frøer, da vi var der. De har også boaer (kvælerslanger), som de fodrer med kaniner, derfor er de også nødt til at opdrætte kaniner. Det der truer frøerne, er fældning af regnskov og brug af pesticider på fx ananasmarker og bananplantager. Deres plan for fremtiden er at kunne være med til at udsætte padder og krybdyr i regnskoven og sikre bestandene på langt sigt.

Figur 7. 2 Røddjede bladløvfrøer som vi så i frøparken.

Flagermusgrotten

Vi besøgte også en lokal biolog, som forskede i flagermus. Han var ude om natten for at fange dem og holde øje med bestandene. Han bruger en speciel detektor, som kan genkende de forskellige arter fra hinanden på lyden. Nogle gange tager han en flagermus med hjem og lukker den ind i sin grotte. I grotten har han nogle af de mest talrige og almindelige arter af flagermus i Costa Rica. Grotten bliver vist frem til turister efter han har fortalt om og sammenlignet de forskellige flagermus. Han lever af at fortælle om flagermusene, af at fremvise sin grotte, og oven i det har han et museum. Flagermus er hvirveldyr ligesom os, de har derfor den samme knogleopbygning, bortset fra at flagermusenes fingerknogler er meget længere end menneskers.

Ejeren tilbyder også sine faciliteter til studerende og deltager i forskellige forskningsprojekter for at være med til at bevare flagermus.

Indianerstammer

I dag lever en af de sidste indianerstamme på Osahalvøen Guaymi de Osa, den består af 40 mennesker. Stammen er ved at gå til grunde, fordi de unge flytter ind til byerne for at få en uddannelse og få flere jævnaldrende at snakke med. De unge foretrækker at blive boende i byerne og vender ikke tilbage.

Trusler mod regnskoven

Der er stadig trusler mod regnskoven: Plantning af rismarker, bananplantager, oliepalmeplantager, ananasplantager og marker til køer (mælk og kød) fylder mere og mere. Så de fælder stadig gammel regnskov der ikke er fredet.

Figur 8. Oliepalmeplantage.

Plantagerne bliver sprøjtet med giftstoffer en gang om ugen for at undgå især insekter. Giftstofferne finder vej ud i floderne og videre ud i regnskoven og havet. I Danmark renses alt spildevand fra byerne i rensningsanlæg, men i Costa Rica bliver kun 40 % af spildevandet rensset. Resten forurener floderne og havet og ødelægger bl.a. Mangroveskoven ved kysten.

I Amazonas, som ligger i Sydamerika, fældes der store mængder regnskov, Costa Rica er et godt eksempel på at man ikke behøver at fælde regnskoven for at tjene penge. Det er vigtigt at beskytte regnskoven.

Man må håbe at lande som Brasilien og andre lande med regnskov tilbage, kan tage ved lære at Costa Ricas idé om økoturisme.

Du kan også hjælpe!

Hvis du i Danmark i supermarkedet køber almindeligt okse- og svinekød, skal du vide at dyrene er fodret med soja, som er dyrket i Brasilien, ved at man har fældet regnskoven for at gøre plads til markerne. Du kan undgå dette ved at købe økologisk svine- og oksekød.

Alle billederne er fra Costa Rica, og taget af mig og min familie.